

„EDINOST“
Ishaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torkih, četrkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—
za vsa leta . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbe
brez priložene naročnine se uprava ne
ozira.

Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 vč.,
izven Trsta po 4 vč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petiti; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vrnejo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema **upravitelstvo** alica Molino pic-
colo hšt. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst. Odpreta reklama-
cije se prosto pošiljajo.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„P. edinosti je moč“.

Javni shod na Proseku prepovedan.

Vzrok: oziri na javni mir in red.
Tako vsaj je čitati v odloku sl.
mestnega magistrata. (Glej razne
vesti.)

Šolske takse.

Dne 7. avgusta 1896. je bila potrjena za-
konska osnova deželnega zbora istrskega o šolskih
taksah. S tem je ona zakonska osnova postala
zakon, kojim se uvajajo šolske takse že za leto
1895/96.

Po tem zakonu je določeno, da je za vsako
dete, dolžno zahajati v šolo, a katero ni osvobo-
jeno od obiskovanja šole, plačati 6 kron na leto.

To takso imajo plačati ali stariši ali oskrb-
niki otrok. Občinski zastop. jih more osvoboditi od
te takse, toda za one, koje osvobodijo, mora občina
plačati takso.

Vsaka občina je dolžna plačati vsakega pol
leta v deželni šolski zaklad, kolikor spada na vso
šolsko deco, nahajajočo se v občini, ter iztirjati
od starišev ali oskrbnikov po šest kron za vsako
šolsko dete.

Ako stariši ali oskrbniki ne bi plačali, tedaj
more c. kr. okrajna politiška oblast iztirjavati takse
prisilnim načinom.

Ako katera občina ne bi plačala svote, spa-
dajoče na vso nje šolsko deco, potem more de-
želni odbor sporazumno s ces. kr. namestništvom
naložiti doklado na direktne in indirektne davke
v občini, ali sme zapleniti druge dohodke občine.

To bi bila torej določila zakona od 7. av-
gusta 1896. o šolskih taksah.

Kakor o drugih prilikah, kjer je le kaj sla-
bega, težkega za ljudstvo, tako se tudi tu meče
krivda na one, ki so najmanj krivi, celó na one,
ki so si prizadevali, da ne bi došlo do takega zla.
A ta krivda se meče z one strani, ki je provzro-
čila, da se je zlo naprtilo ljudstvu.

PODLISTEK.

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C.—č.

„Skoro da nisem opazil, kako so mi leteli
prazniki in odleteli. Toliko mi je bilo tega gle-
dati, poslušati in govoriti. Po takem ni čuda, da
sem praznoval preko mere. Konečno je trebalo od-
trgati se od doma ter povrniti se na nauke. Pod
konec meseca januarja sredi najhuje zime povrnil
me je večernji vlak v Prago na pol mrtvega in
ledenega. Pospravil sem se malko ter pohitil med
hrvatske brate. Da, bratje smo bili, gospóda, ka-
kor da nas je rodila jedna mati. Bila nas je lepa
pest Hrvatičev v prestolnici češki, bilo je pravd-
nikov, zdravnikov, tehnikov, jezikoslovcev, bilo je
sinov od vseh strani roda hrvatskega. Pa da ste
nas videli, slušali. Lepa je bila to zadruga ponos-
nih, živih mladeničev! Bili smo kakor prst na
prst, vsi za vsakega, vsaki za vse. Delili smo ra-
dost, delili smo žalost, in radost nam je bila tako
vedrejša, žalost laglja. Ne pomagati bratu bilo je
greh: bili smo komunisti med seboj. In ta živa
zadruga iskrenih, mladih duš je pazila, motrila,
slušala na vsaki udarec srca hrvatske matere do-
movine. In naj še tako razigrava domišljija, gotovo

Čim se je doznalo za zakon o uvedenju taks,
že so začeli brezvestneži buniti prosti narod in
govoriti mu, da so Hrvati je uveli šolske takse,
hrvatska občinska zastopstva in hrvatski poslanci
v deželnem zboru.

Hrvatski in slovenski občinski zastopi nimajo
tu nikakega dela, kakor ga nimajo italijanski, in
kakor ga sploh nimajo pri nobenem zakonu.

A kaj so storili hrvatski in slovenski poslanci
v deželnem zboru? Ali so oni krivi na uvedenju
šolskih taks? Kako so postopali oni v tej stvari?
Kdo je kriv, da so uvedene šolske takse?

Na vse to odgovoriti nam je kakor sledi:

Zakonski načrt o šolskih taksah je predložil
meseca januarja 1894. deželni odbor ali junta
deželnemu zboru na razpravo.

O tem načrtu je potem razpravljajal šolski
odsek deželnega zbora, sestoječi iz gospodov po-
slancev viteza Babudra, dra Bartolija, dra. Co-
stantinija, de Franceschija in dra. Tamaro, torej
iz samih Italijanov in členov italijanske ve-
čine v deželnem zboru istrskem, brez nijednega
Hrvata ali Slovenca.

V imenu šolskega odseka je poročal dežel-
nemu zboru dr. Costantini v seji od dne 1. febru-
varja 1894, torej člen italijanske stranke; predlagal
je in zagovarjal, da se sprejme zakonski načrt o
šolskih taksah, kakor ga je predlagal dež. odbor, ter
potrdil šolski odsek.

Tanačrt je zagovarjal člen it. stranke Babuder.

Zoper ta zakonski načrt je stavil poslanec
Spinčić protipredlog v imenu Hrvatov, v ime
poslancev hrvatskega in slovenskega naroda v de-
želnem zboru istrskem. V svojem imenu in v imenu
svojih tovarišev stavil je utemeljen predlog,
da se preko tega načrta preide na dnevni red, torej
da se o njem niti ne razpravlja, da se
ga zavrže, da se ne uvedejo šolske takse,
da torej teh taks naj ne bode.

Na to se je glasovalo, da-li se ima preiti v
podrobno razpravo, da-li se ima vsprejeti v glav-
nem ta načrt.

ne ustvari lepše poezije, kakor je življenje svo-
bodne dijaške občine na vseučilišču. V onih letih
sem doživel mnoge gorke nadloge, ali nikdar ni-
sem doživel poetičnejše dobe. Hrvatski bratje so se
zbirali sleherni dan v kavarni, da čitajo tam do-
mače novine, kajti ni ga bilo hrvatskega lista ali
hrvatske knjige, ki bi nam bila izbegnila. No,
redne sestanke smo imeli vsake sobote. V posebni
sobi neke praške gostilne smo sedeli veseli, vedri
mladeniči hrvatski. Nad mizo je drhtela plinova
svetiljka, razprostrirajoča sedaj jasnejo sedaj sla-
bejo svetlobo nad glavami mladeničev. Okolo po-
dolgaste mize junaki. Veselo je bilo tu, preveselo.
To ni bilo popivanje nemških dijakov, tu niso od-
mevale blatne pesmi. Tu so se deklomovale pesmi,
čitali se sestavki, pevalo se v štirih, nazdravljalo se
po običaju hrvatskem, vse v slogi in ljubavi.

O kanalčku pravijo, da v svoji dedovini, na
atlantskih otokih, ni niti lep po svoji vnajnosti, niti
lepega grla, ali kadar je prišel v široki svet, po-
rmeni mu perje kakor zlato, grlo mu se odpre v
mile pesmi. Tako tudi naša mladina. Na svojem
domu je mladič plašen, veže ga družina, vežejo
ga znanci in drugi obziri. Ali kadar zaide v svet,
plane mladenič in razvija se kakor cvet, tu ga
moreš učiti in proučiti. In koliko različnih znača-
jev, koliko protivnih si slik — ali vse samo jedno

Vsi poslanci italijanske stranke so glasovali
za ta načrt; vsi hrvatski in slovenski poslanci pa
zoper ta načrt.

V podrobni razpravi so si prizadevali hrvat-
ski in slov. poslanci, da bode zakonski načrt čim
manje hud, manje težak za roditelje in oskrbnike
otrok. V njihovem imenu je kanonik Volarič
stavil predlogov za večo jasnost in pravičnost, za
olajšave, to v §§. 1., 3. in 4., toda italijan-
ski poslanci so zavrgli njega predloge.

Potem so zakonski načrt o šolskih taksah
potrdili vsi italijanski poslanci tudi v tretjem branju;
dočim so vsi hrvatski in slovenski poslanci glasova-
vali zoper istega.

Tako se je stvar izvršila leta 1894.

C. kr. vladi se je zazdelo, da ne kaže pred-
ložiti tega zakonskega načrta Njegovemu Veličan-
stvu v potrdilo, ter je istega vrnila deželnemu
odboru s pozivom, da ga premeni v nekojih
točkah.

Deželni odbor je izvel zahtevane premembe,
ter je ponovno predložil deželnemu zboru zakonski
načrt o šolskih taksah.

To je storil že v zasedanju meseca januarja
leta 1895.

Tedaj ni bilo razpravljanja, ker je Nj. Ve-
ličanstvo razpustilo deželni zbor, v kar so dali
povoda napadi na c. kr. komisarja od strani ita-
lijanskih poslancev in skrajno nepravilno, neza-
konito, nečuveno postopanje istih italijanskih po-
slancev zoper hrvatske in slovenske poslance.

Deželni odbor se je tudi nadalje čvrsto držal
onega načrta ter je predložil istega deželnemu
zboru v razpravo meseca januarja 1896.

Postopalo se je kakor leta 1894.

Deželnozberska večina, italijanski poslanci,
je izročila ta zakonski načrt politiško-gospodar-
skemu odseku odseku dež. zbora. Ta odsek je
sestal iz samih Italijanov, in to: dra. Ben-
natija, dra. Costantini, de Franceschija, dra. Gle-
zerja, dra. Varetona.

Ta odsek je odobril zakonski načrt, ter je

srce. V tujinstvu treba proučevati različnost tipov
našega naroda, kjer se zbira sinovi od vseh
strani v jedno kolo. Tu ti prihaja na svet flegma-
tična domišljavost Zagorca, žive šale okretnega
Dalmatinca, anakreontična nebrižnost šijaka in epi-
gramatična srčnost krajišnika. Zato so me jako
zanimali ti naši sestanki. Često sem se zavlekel v
zakotje, da sem od tam motril to pisano kolo. Ali
bilo je in prošlo. Razšli smo se v svet, kakor se
razpršijo zlati oblaki na nebu.

No, kako sem zašel stranpoti; duša me je
zanesla v minole dni, a jaz sem vam obljubil, da
vam povem o junaku romana. Oprostite. Storim to.

Pohitel sem, kakor rečeno, med hrvatske
brate v prvo nadstropje prve praške kavarne. Ni-
sem se prevaril. Našel sem brate, kakor da sem
jih zapustil včeraj. V zadnji sobi kavarne bilo je
hrvatsko taborišče. Na večer so dohajale novine z
juga; trebalo je, da jih proučimo na prvi mah ter
da razpravljamo najvažnejša vprašanja — a raz-
pravljalo se je vrlo glasno. Severni ljudje se ču-
dijo našemu glasnemu govoru, a umirovljenci, po
dve uri čitajoči augsburške novine, so mrzili od
srca naša glasna grla. Jaz v kolo, a vsi name,
kakor čebela na med.

(Pride še.)

poročal o istem dr. Costantini, Italijan, v seji deželne zbornice dne 30. januarja 1896. Dr. Costantini je v imenu rečenega šolskega odseka zagovarjal ta zakonski načrt. Večina deželne zbornice, Italijani, je jednoglasno glasovala, v glavnem in v podrobnostih, in tudi v tretjem branju za ta načrt, torej za uvedbo šolskih taksah.

V tej seji je predsedoval predsednik zbornice dr. Campitelli, deželni glavar; poverjenik c. kr. vlade je bil Alojzij Fabiani, ces. kr. okrajni glavar, in navzoči so bili vsi poslanci deželnozborske večine, a ti so: dr. Bartoli, dr. Bennati, dr. Bubba, dr. Canciani, dr. Chersich, dr. Cleva, dr. Costantini, Doblanovich, de Franceschi, dr. Gambini, dr. Glezer, markiz Polesini, dr. Rizzi, dr. Tamaro, Tomasi, dr. Vareton, dr. Vergottini, dr. Venier, Venier Nikola, Vidulich.

Ti so vsi Italijani, vsi člani italijanske stranke v deželni zbornici. Hrvatskih in slovenskih poslancev ni bilo v oni seji.

Zoper nje se je postopalo enako kakor leta 1895. in še huje. Trojico njih je deželnozborska večina povsem nepravilno, nezakonito, upravo brutalno, izključila iz deželne zbornice. Njihova čast, čast volilcev, ki so jih izvolili, čast hrvatskega in slovenskega naroda je zahtevala, da vsi zapustijo zbornico in Poreč radi tega brutalnega čina in radi ostalega postopanja. In oni so tako storili dne 24. januarja 1896., torej poprej, kakor se je razpravljalo o zakonskem načrtu o šolskih taksah.

V imenu teh zastopnikov, hrvatskih in slovenskih, in v svojem imenu, odposlal je poslanec Spinčić dne 14. februarja 1896. spomenico zoper rečeni zakonski načrt, zoper šolske takse, in to gosp. ministru za nauk in bogočastje.

V zmislu njih nazorov je bila v seji državne zbornice dne 2. marca 1896. predložena in potrjena resolucija istega poslanca Spinčića, ki je šla indirektno za tem, da se ne uvedejo šolske takse.

To je torej suhoparna zgodovina o šolskih taksah v pokrajini istrski.

Vsakdo, ki ima le najmanj zrnca razsodnosti, lahko odgovori na gori postavljena vprašanja. A ta odgovor se glasi:

Italijanski deželni odbor ali junta, z deželnim glavarjem Campitellijem na čelu, je ponovno predložil deželni zboru zakonski načrt za uvedbo šolskih taksah.

Italijanski deželni odbor je razpravljal o tem načrtu in ga odobril.

Italijanski poročevalec je zagovarjal ta načrt v zbornici.

Italijanski člani deželne zbornice, in to vsi, so vsprejeli ta zakonski načrt.

Hrvatski in slovenski poslanci ne le da niso napravili tega načrta, ne le da niso glasovali zanj, ampak so prvič govorili proti istemu, drugič pa, ko so že poprej, radi svoje in časti naroda hrvatskega in slovenskega, bili prisiljeni zapustiti zbor in Poreč, so zoper ta načrt napravili spomenico na gospoda ministra za nauk in bogočastje in so zoper istega indirektno predložili resolucijo v državni zbornici.

Iz rečenega je razvidno, da tisti, ki dolže Hrvatce in Slovence radi tega zakonskega načrta, so prosti lažnjiki, obrekovalci, brezvestneži, kakoršnim ni prostora med poštenimi ljudmi.

Da je v deželni zbornici istrskem večina poslancev istih nazorov, kakoršnih so hrvatski in slovenski poslanci tega zbornice, nikdar ne bi bilo zakona o šolskih taksah.

Ako bi prišlo do kake večine, potem bi bila jedna prvih nje nalog, da se odpravi ta zakon.

Do tedaj pa je dolžnost njim in njih pristavcem delati na to, da bode čim lažje breme, naneseno s tem zakonom starišem in oskrbnikom otrok ter občinam; da se ta zakon popravi tako, da bode tiščal čim manj.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 9. oktobra 1896.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Včeraj se je vršilo prvo branje proračuna. Govorili so poslanci grof Falkenhayn, dr. Kaizl in Javorski. V razpravo je posegnil tudi finančni minister Bilinski, da odgovori na izvajanje grofa Falkenhayna. Zatrnil je, da ni mislil na to, da bi hotel žaliti katero prejšnjih vlad. Povdarjal je, da so se proračuni prekoračali posebno od leta 1891

sem, ker se je računalo na velike rezerve. Prekoračanja se bodo sicer dogajala tudi v bodoče, toda le vsled elementarnih neizgledov. Od onih 26 milijonov, za katere je narasel proračun, je določenih pravo za pravo 4.700.000 za pokritje dosedanjih prekoračenj. Teh 26 milijonov najde svoje pokritje v rezervah, ki jih imamo. Minister more torej zadržati izrečno in pred vso Evropo protestovati zoper trditve, da bi imeli deficit. Ta trditev je povsem kriva. Mi hočemo imeti red v državni upravi in hočemo prav proračunati. Mi hočemo urediti proračun, izogibati se prekoračenjem, a investicije pokrivati iz rente, ki bode ceneja nego prejšnje. Na to se je razprava prekinila.

K položaju. Sedaj ni posebne zadovoljnosti in sloge niti v poljskem klubu. Kakor znano: v Galiciji niso posebno obzirni z opozicijskimi življi. Shodi se razpuščajo in prepovedujejo, kakor ravno potreba nanese. Sosebno o volitvah se v vedni nevarnosti vsa zborovanja, koja so sklicali opozicijski močje. In tudi o zadnjih deželnozborskih volitvah je bilo takih slučajev, da so se prepovedovali in razpuščali shodi, da je bilo torej iluzorično vse naše pravo do zborovanja. Ti slučajji so dali povod posl. Lewakowskemu, da je interpeloval slavno vlado. Vlada je seveda odgovorila, kakor navadno odgovarjajo vse vlade. No, toliko lojalni je bil grof Badeni, da je pripoznal možnost, da se je tu pa tam dogodilo kaj nepravilnega, pridodal pa je, da to so le izjemni slučajji. Večina poljskega kluba je bila jako zadovoljna s tem odgovorom, ne tako interpellant Lewakowski. V svoji nezadovoljnosti je bil stavil nujni predlog, naj zbornica otvori razpravo o odgovoru vlade na njegovo interpelacijo. Nujnost njegovega predloga je sicer padla, ker se za isto niti izrekli dve tretjini navzočih poslancev, ali ono glasovanje je vendar vzbudilo veliko nevoljo med večino poljskega kluba. Kajti da ni toliko čeških poslancev odpotovalo na pogreb pok. Julija Gregra, dobila bi se bila gotovo dvetretjinska večina za predlog Lewakowskega. Sosebno da je neprijetno dirnola v poljskem klubu to, da so se tudi Slovenci potegnili za predlog Lewakowskega; očitno da so vsiklikali po glasovanju: To je zahvala za Celje!

Tako čitamo v današnjih listih. To nevoljo Poljakov ne moremo umeti. Saj so se slovenski poslanci — ako je res tako, kakor čitamo v listih — potegnili za predlog — Poljaka. Lewakowski je vendar Poljak! Zakaj torej nevolja? Te nevolje s poljske strani pač niso zaslužile naši poslanci, ko so se potegnili za politička in državljanska prava — poljskega ljudstva!

Danes poročajo listi zopet o možnosti, da se v tem mesecu razpusti državni zbor in da ima grof Badeni — kar smo sicer tudi mi omenili že pred nekoliko dnevi — že v žepu dotično cesarsko dovoljenje. Sosebno poljski listi govore o možnosti, da se skoro razpusti državni zbor. A ravno zato ni nemogoče, da so te vesti le resen opomin razgrajajočim gospodom na levi, da naj bodo pametni, ako nočejo, da se jim dogodi kaj neprijetnega. Isti listi povdarjajo tudi, da je grof Badeni prav dobre volje in da ga ni malo neplašijo grožnje levičarjev. Niti ne misli na to, da bi se umaknil pred njimi. Še le v novi zbornici bi mogel nastati zanj kritičen položaj, ako bi se večina izrekla zoper njega. Takrat pa bodo imeli nemški liberalci le malo, jako malo besedo.

Za koalicijske opozicijske stranke v Hrvatski. O tej ideji je že mnogo razpravljala „Hrvatska domovina“ in po glasovih iz naroda bilo bi soditi, da isti odobruje združenje opozicijskih strank, če že ne definitivno, pa vsaj za volitve.

„Obzor“ piše o tem: Hočemo-li v koalicijsko? Taka vprašanja nam prihajajo od raznih strani domovine in tudi od naših prijateljev. Vidi se, da so rodoljubi na vseh straneh v skrbi za usodo domovine, ako se opozicijske stranke ne sporazumejo vsaj za čas saborskih volitev. Deleči tudi mi to rodoljubno skrb, umejemo tudi mi razloge, radi katerih je motno za mnoge ljudi vprašanje o naši pripravljenosti za koalicijsko.

Tu govori „Obzor“ o pogajanjih za združenje, katera pogajanja so se vršila svojedobno a so se razbila na žalost vseh pravih rodoljubov, in potem dostavlja:

„Kakor je torej razvidno, naša stranka ni nikdar zapustila polja koalicijske, ona stoji tudi danes še na istem polju, ter pričakuje, da tud

druga stranka stopi na to polje. To je jasen odgovor na vprašanje: ali hočemo v koalicijsko?“

Ako abstrahujemo od prepira med „Obzorom“ in „Hrvatsko domovino“ radi dejstva: „kdo je kriv, da še ni sklenjena koalicijska“ — smemo vsakako beležiti dejstvo, da tu niso ni na tej ni na oni strani načelno nasprotni vsaj začasnemu sporazumljenju.

Tem bolj moramo obžalovati, da so se na tretji strani opozicije jasno izrekli proti ideji koalicijske — na strani „Hrvatskega Prava“, kjer zastopajo stališče dr. Franka. Tu se vedno sklicujejo na potrebo čistosti „programa“ in načel. Pravijo, da taka koalicijska ne bi imela zmisla, ker bi od vseh treh stranij izvoljeni poslanci pozneje vendar ne postopali zločno za jeden in isti program. Da govorimo odkrito: nam je nedoumno to vedno jahanje na „čistosti“ programa in na načelih stranke. Saj o tej ideji ne gre za to, da se vse opozicijske stranke zlijejo v jednotno stranko, ampak le za to, da nastopijo zoper ukupnega nasprotnika. To je vendar jasno kakor beli dan, da najnevarnejši nasprotnik vsem trem vejam opozicije je sedanji — zistem. Vsej opoziciji je vendar — gorje, ako se motimo v tej nadi, — glavno navdilo: ljubezen do narodne svobode, in glavni cilj: ohranjenje nezavisnosti Hrvatske v zmislu nje državnega prava. — Vladni, takozvani „narodni stranki“ pa je jedini cilj — slepa služba sistemu, ki ima svoje očete in rednike v Budimpešti!

Tega nasprotnika mora podreti opozicija, ako hoče dospeti do res svobodne, nezavisne Hrvatske; dospeti pa more le tedaj, ako združi svoje sile v ukupno borbo.

Ta borba pa se mora izvajati na volišču. Vsaj na volišču stopite zločno, a potem — ko ste dosegli svoj ukupni cilj — pride prilika za to, da se reši vprašanje, kateri program je bolj „čist“: ali obzoraški, ali domovinaški, ali — Frankov.

Car v Parizu. Človek se ne sme čuditi temu, da so poslednji hrupni dnevi v Parizu utrudili rusko carsko dvojico. Toda neizprosni program se mora izvršiti, brez obzira na to, da človek ni stroj. Ta utrujenost bila je vzrok, da sta car in carica včeraj obiskala palačo „Louvre“ (nekdanje kraljevske palače, v kateri so dandanes zbirke neprecenljive vrednosti) skoro poldrugo uro pozneje, nego je bil obisk določen po programu. In še ta obisk je bil zelo kratek. Carsko dvojico sta spremljala predsednik Faure in pa admiral Gervais. Po ulicah bila je ogromna množica občinstva. — Ob odhodu iz Louvra je rekel car ministru lepih umetnosti: „To je prvič, da smo došli semkaj, a gotovo ne bode zadnjikrat.“

Opoldne je carska dvojica zajutrkovala na ruskem poslaništvu. Na ta zajutrek so bili povabljeni častniki, dodeljeni carju in carici, osobe poslanstva in duhovščina ruske cerkve v Parizu. Takoj po zajutreku sta se odpeljala car in carica v spremstvu Faurea v Sèvres in Versailles. (Versailles je glavno mesto pokrajine Seme-Oise. Tu je krasen grad s parkom, rezidenca francoskih kraljev od leta 1672—1789. Grad je torej zgodovinsko imeniten. Zgodovinsko imenitost pa je zadobil tudi po dejstvu, da so v tem gradu dne 18. januarja 1871. proglasili nemško cesarstvo in dotedanjega pruskega kralja Viljelma I. nemškim cesarjem. Slednjič se je tu podpisal — dne 26. februarja 1871. — začasni dogovor za sklep miru med Nemčijo in Francijo. Op. ured.) Ob potu je ogromna množica viharno pozdravljala carja. Izmed klicev „Živela Rusija!“, „Živela Francija!“ bilo je slišati tudi klic: „Na svidenje!“ Car, začuvši ta poslednji vsklik, se je nasmehnil in odzdravil po vojaško. V sloveči tovarni porcelana v Sèvresu je carica upalila peč, car pa si je dal pokazati model krasni vazi, določeni za razstavo leta 1900. V Versaillesu je pričakovala ogromna množica ljudstva carja in carice. Ko sta se pripeljala pred glavna vrata grada, zagromeli so topovi, glasbe pa so pričele svirati „maršiljezo“. Car in carica sta se seosebno mudila v oni dvorani grada, v kateri je bila Nemčija po nemško-francoski vojni proglašena cesarstvom. Zatem sta si ogledala vrt, kjer sta se jima poklonila gospa in gospodičina Faure. Ko sta se car in carica vrnila iz parka v grad, udrlo je ljudstvo v park, burnimi klici pozdravljaše carsko dvojico. Car in carica sta stopila na balkon, da se zahvalita množici na tolikih ovacijah. — Zvečer je bila slovesna predstava

v grajskem gledališču. Tem povodom so nastopili trije najslavnejši francoski glumači: Sara Bernhardt, Coquelin in gospa Rejane. Mesto je bilo sijajno razsvetljeno.

Iz Versailles odpotujeta car in carica v Chalons.

Povdarjali smo že, da je vedenje množic uzorno. Za to trditve se je oglasila klasična priča v osebi pariškega dopisnika lista „Neue Freie Presse“. Isti dopisnik piše: „Sploh kažejo Francozje v teh dneh veliko disciplino in obēudovanja vredno pokornost do vseh, še tako omejujočih naredeb oblasti. Milijon ljudi se vali po ulicah, navdušenih ter spodbujanih po radovednosti. Vendar niso množice še nobenkrat pretrgale kordona straž ali vojaškega špalirja. Gneča je tu pa tam nevarna za življenje, a vendar zadošča najrahljeja odredba redarstva, da se odpre tudi najgostejši vozal. Promet z vozmi je popolnoma ustavljen na bulevardih, na trgu Concorde in po posamičnih ulicah onkraj Sene. Tam pa, kjer je dovoljen promet z vozmi, premika se jih na tisoče, vendar je še ni bilo dozda več nezgode. Po taki disciplini je ustvarjeno nekako posredovanje med jako strogimi varnostnimi naredbami in med radovednostjo ljudstva.

Videti hočejo carja in njegovo soprogo kolikor mogoče pogosto, ako tudi iz večje daljave. Glavna stvar je, da so ga videli, če tudi je med njim in med ljudstvom vojaški špalir in toliko metrov prostora. Na ta način je mogoče Parizanu, da večkrat vidi carja, sosebno ker spremstvo jezdi le pred vozom in za vozom in ko se carjev voz navadno premiče korakoma. Tudi sicer se delajo največje koncesije radovednosti in entuzijazmu. Tako je carski dvojici tudi danes, dasi je deževalo, rabila odprta kočija, ko se je peljala v mesto na ogledovanje javnih poslopij.

Car ne pojde v Rim. Te dni so iz Rima lancirali vest, da car pojde iz Pariza v Darmstadt, od tam pa pride v Rim! Nam se je zdela stvar neverjetna, kajti dandanes se sleherni monarh kolikor le možno izogiblje Rima radi razmer med oficijelno Italijo in papeštvom. Naša nevera je bila opravičena, kajti današnje rimske vesti javljajo, da car ne pride v Rim.

Različne vesti.

Javni shod na Proseku, namenjen za jutri, je prepovedal slavnj magistrat v svoji lastnosti kakor politiška oblast prve instancije. Uložil se je seveda rekurz na vis. c. kr. namestništvo in mi ne dvomimo ni za trenotek, da nam bode rešitev ugodna.

I ta prepoved je vrgla bengališke svetlobe na naše pozorišče. Državni temeljni zakoni zagotavljajo pravo do zborovanja vsakemu državljanu, pol. društvo „Edinost“ ima to pravo še posebno potrjeno v svojih pravilih — in vendar nam ne hoté dovoliti shoda niti v zaprtem lokalu. Kratijo se nam torej ne le narodna, ampak tudi splošna politiška prava. Vezati bi nas hoteli na rokah in na nogah, da le ne bi mogli izvrševati svojih pravic. Ne privoščijo nam niti sence svobode — maddjarske razmere. A vse to delajo ljudje, ki se z enfazo imenujejo „liberalce“, ljudje, ki uživajo sami toliko svobode, da se neprestano dotikajo z rokam — razbrzdanosti.

Na dnevnem redu za proseški shod je bilo tudi utemeljevanje resolucije za osnutje posebnega okrajnega glavarstva za tržaško okolico. No, sedaj skoro ni treba več nikakega utemeljevanja: gori omenjena prepoved je nabolji dokaz, kako opravičena je ta naša zahteva!

V varstvo svobodnega izvrševanja politiških pravic, podeljenih tudi našim okoličanom od pravičnega vladarja in od avstrijskih zakonov, je res skrajna potreba, da bi država sama upravljala agende najnižje politiške instancije za našo okolico.

Novi dan shodu se razglasi takoj, kakor hitro dojde predsedništvu rešitev uloženega rekurza.

Umrl je na Dunaju župnik dr. Albert Wiesinger, jeden voditelj antisemitske stranke.

Imenovanja pri financi. Predsedništvo finančnega ravnateljstva v Trstu je imenovalo davkarškega kontrolorja Josipa Bratusa davkarjem v IX. pl. razr., oficijala Karla Tassinija kontrolorjem v X. pl. r., pristava Raimunda Godeasa oficijalom in vezbenika Josipa Anthoineja pristavom pri davčnih uradih v Trstu.

Gospod Luka Svetec, porojen dne 8. oktobra 1826., praznoval je včeraj 8. t. m. 70. obletnico

svojega rojstva v krogu svoje predrage obitelji na svojem domu v Litiji. Ko je gosp. Ivan Gregorčič, notarski kandidat, napil častitljivemu očaku, poziva se na nedavno svečanost, proslavljal je takisto navzočni Samo Skok plemenito njega srce in ljubeznjivo čud, ki mu je sladila vse grenke nezgode ter naj mu zlati večer življenja z blaženimi spomini. Poslednji želji pridružujemo se i mi, kličoči: Na mnogaja leta!

In zopet so pogoreli! „Il Piccolo“ pripoveduje kislim licem to-le vest, ki mu jo je telefonoval njegov dunajski poročevalec:

„Danes (8.) je razpravljalo državno sodišče o utoku ki ga je uložil municipij tržaški zoper zabrano c. kr. namestništva na Primorskem, ki je prepovedalo izvršitev onega sklepa mestnega sveta, glasom katerega naj bi se vzdala v veži mestne palače spominska plošča, tičoč se obiska županov istrskih, dne 2. novembra 1894. v Trstu. Namestništvo je vidilo v tem sklepu politiško demonstracijo, ter izreklo svoj „veto“, utemeljujē svojo prepoved s trditvijo, da je mestni svet prekoračil meje svojega delokroga.

Grof Schönborn je bil sicer prisoten na razpravi, toda ni predsedoval. Na njegovo mesto je bil delegovan dr. Böhm. Tržaški municipij je zastopal odvetnik dr. Millanich, ministerstvo za notranje stvari pa je zastopal dvorni svetovalec baron Pascottini.

Zastopnik občine je povdarjal argument, da bi spominska plošča imela samo potrditi in spominjati na solidarnost v Avstriji živečih Italijanov, in da municipij tržaški, storivši inkriminovani sklep, niti iz daleka ni mislil na kakoršno-koli si bodi demonstracijo. Med ostalim je rekel, da sklepi čeških municipijev, tičoč se njih narodnosti, segajo še drugače bolj daleč, ne da bi jim zaradi tega kdo podtikal demonstrativen značaj. Svoj govor je zaključil s trditvijo, da ta prepoved znači kršenje hišnega prava, ker bi se bila plošča imela vzdati v veži mestne palače, torej v notranjosti občinske hiše.

Zatem je govoril dvorni svetovalec Pascottini. Prizadeval si je dokazati, da je bil ta sklep v nasprotju s štatuarnimi pravicami občine tržaške in je povdarjal, da vsprejeti namerovani napis ni odgovarjal resnici, kajti ni res, da bi bili vsi župani v Istri italijanske narodnosti. Zatorej prosi sodišče, da naj zavrže pritožbo. — Dr. Millanich je zatem prosil vnovič besede in omenil, da niti občine Karlove vari, Gleichenberg in druge nimajo od tržaške občine različnega statista in vendar so vživale vedno popolno svobodo gledē varstva svojih narodnih pravic.

Sodišče je sklenilo, da je odbiti pritožbo, uloženo po tržaški občini.

Ženske, ne sramujte se svojega jezika! Pišejo nam: Ženske, ne sramujte se svojega jezika! Temu vskliku je povod nastopni:

Minolega ponedeljka sem šel slučajno mimo prodajalnice O.... Prav takrat je neko dekle zahtevalo: „Pit šen dise sloveniše cajtung“! A potem, ko jo je dotični trgovec nagovoril slovenski, vprašala je tudi lepo slovenski po „Edinosti“.

Ali je to prav, da slovensko dekle, v slovenski trgovini in po slovenskem časopisu vprašuje — v nemškem jeziku.

Pozivljam vas torej gospodičine in dekleta, da se povsodi, na ulici, na trgu, in po trgovinah, poslužujete le slovenskega jezika. Ne bojte se, da bi vam ne odgovorili! Tržaški trgovci — tudi Neslovenci — umejo takoj tudi slovenski, kadar tako zahteva njihova korist. Le na ta način, ako bomo povsodi neizprosno dosledni v posluževanju svojega jezika, prisilimo inorodce, da bodo spoštovali naš jezik in — nas!

Torej, nič: pit šen! — ampak: lepo prosim! Da veste: lepo vas prosimo tudi mi!

Malo prekasno. „Naša Sloga“ piše: Neki italijanski listič iz Istre je predlagal v svoji zadnji številki, da bi istrski (čitaj: po njegovo italijanski) vinogradarji ustanovili vinarsko zadrugo, kateri bi bil namen, da brani in povspēšuje trgovino z naravnim vinom. Zadruga naj bi ustanovila zadrugnice v Trstu, na Reki in v Pulju. Dobra misel to; samo se čudimo, da toli napredni, kulturni, prosvetljeni, uplivni in bogati Italijani še le sedaj prihajajo na to misel, dočim imamo mi barbari in berači tako zadrugo že več let.

„Duhovitost“ vredna pomnjenja. „Il Piccolo“ pripoveduje — in njemu prepuščamo odgovornost na resničnosti povedanega — da so tržaški socialisti poslali občinskemu svētu pariškemu brzojavko, ki jasno in glasno govori o jezi teh socialistov na dejstvu, „da kulturni narod francoski kleči v prahu pred barbarskim samovladarjem mogočne Rusije“.

Ta brzojavka da se je glasila: „Conseil municipal — Paris. — Vous êtes des imbéciles. — Pour les socialistes de Trieste: Carlo Ucekar“. (Občinski svet — Pariz. — Vi ste bedaki. — Za tržaške socialiste: Carlo Ucekar.)

Ako je ta stvar resnična, jej res ni treba komentarja.

Slovenski in italijanski knjižnici za dijake na tukajšnjem državnem gimnaziju je naklonila vlada po 50 glđ. za nabavo leposlovnih knjig.

Novolizvoljeni občinski zastop v Baški je izvolil svojim županom jednoglasno zopet čestitega rodoljuba Jarneja Pajalića. S to izvolitvijo je občinski zastop Baški najbolje odgovoril vsem italijanskem spletkarjem, ki so bili raztrobili v svet, da je novi zastop italijansko naroden. Dakako je ta zastop naroden, ali ne v duhu italijanskih spletkarjev, ampak — hrvatsko naroden. Posebno nas veseli izvolitev gosp. Pajalića, ki je mnogo pretrpel za našo stvar v Istri vsled svojega odločnega rodoljubja.

Iz krogov „Tržaškega Sekola“ nam pišejo: Vi ste že povdarili sicer, kako Vas je veselila zastava devinska v sprevodu v sv. Križu. Vendar Vas prosimo, da bi povdarili, da je iz Devina došlo 24 členov našega društva pod vodstvom vrlega župana Plesa.

Ti rodoljubi devinski zaslužijo res posebne pohvale in priznanja od strani slovenskega naroda, da ob toli neugodnih okolišnih toli pogumno vztrajajo v borbi za našo stvar.

Vrlo svoje mišljenje kažejo že v tem, da se se oprijeli tudi divne naše sokolske ideje v obrambo slovenskega značaja svojih klasičnih, zgodovinsko znamenitih tal.

Slava Devincem!

Dolžnosti! Inženier Büchelen je meseca maja predaval o železniškem vprašanju tržaškem. Ta strokovnjak je podrobno govoril o vseh načrtih, ki so znani dosedaj za drugo železniško zvezo Trsta z notranjimi deželami. Predavanje je jako zanimalo poslušalce. Na mnogostransko željo je borzna deputacija dala natisniti ono predavanje. V zaključku tej brošuri je gosp. spisatelj napisal apel do Tržačanov, do vlade in do prebivalstva Avstrije. Ta apel je jako poučen in smo ga čitali zadovoljstvom.

V prvo pozivlja vse činitelje tržaške, naj se vendar enkrat zedinijo ob tem vprašanju. Da, to je res prvi pogoj vspešni rešitvi tržaškega železniškega vprašanja; dokler ne bode spolnjen ta pogoj, malo je nade, da bi dosegli toli zaželjeno drugo zvezo. Na tem stališču smo stali mi od nekdaj, na tem stališču je tudi naš zastopnik Nabergoj. Zato se nismo hoteli mi, in se tudi on ni hotel izreči za ta ali oni načrt, ampak klicati smo vedno merodavnim činiteljem: ta ali oni načrt, samo da daste Trstu, česar krvavo potrebuje za povzdigo svoje trgovine: dobrih, primernih, cenih in kolikor le možno kratkih komunikacij. Obžalovali smo vsikdar razcepljenost Tržačanov ob tem vprašanju, obžalovali smo stari medsebojni boj, ker smo vedeli, da sta ta boj in ta razcepljenost vladi dobro došel izgovor, da jej ne treba graditi ne te ne one železnice.

Prva dolžnost merodavnim činiteljem tržaškim je torej ta, da se zedinijo in sporazumejo za ta ali oni načrt.

Toda gosp. inženier Büchelen govori še o drugih dolžnostih: „Trst naj bi se zavel, kake dolžnosti ima do samega sebe in kakor jedino pomorsko pristanišče Avstrije, in kakimi močmi da razpolaga, ako se bode odslej ravnal po geslu: Viribus unitis“.

Hvaležni smo gosp. pisatelju, da je tu napisal isto misel, ko smo ne dolgo temu povdarjali tudi mi! Država in vse prebivalstvo države morata se zavedati svoje dolžnosti do mesta tržaškega, tega jedinega svetovnega pristanišča države; imeti morata vedno pred očmi, da kar je storjeno za trgovino Trsta, je storjeno za blaginjo vse države; ali tudi mesto tržaško se mora zave-

dati svojih dolžnosti do države. Kazati mora vsikdar zavest in uverjenje o tesni zvezi med usodo tega mesta z usodo države. Mestu tržaškemu je dolžnost, da se nasproti državi postavi na stališče: daj mi, a jaz ti hočem dati. Ti meni potrebno podporo, a jaz tebi brez pogojno udanost! Pred vsemi pa ne bi smelo mesto tržaško, ako že zahteva milijonov od države, pozabiti, da ta država sestoji iz različnih narodnosti, in da vsi ti narodi morajo posezati globoko v žep za podpiranje in pospeševanje tržaške trgovine. Iz ozirov na različne narodnosti in iz ozirov na lastno življensko korist, bila bi merodavnim činiteljem v Trstu sveta dolžnost, delati na to, da izgine od tu sleherna sled narodne mrznje in nasprotstva do te ali one narodnosti: da postane Trst — po geslu Viribus unitis — zbirališče vseh narodnosti na polju trgovine.

Take bi bile dolžnosti mesta tržaškega, oziroma njega krmiteljev? Ali so isti vršili do sedaj te svoje dolžnosti nasproti državi in nje narodom? Nepotrebno vprašanje, ko ima odgovor lahko vsakdo na jeziku. Saj vidimo, kako se postopa tu celó z nami Slovenci, ki smo vendar v neprestanem in tržaško trgovino izdatno oplojavajočem medsebojnem prometu.

Mesto tržaško, povrni se vendar enkrat k spolnjevanju svojih dolžnosti! In ako nočejo tega storiti sedanji oblastniki — in res nočejo in težko, da bi kedaj hoteli —, potem pa je dolžnost tebi vlada, da se pobrineš, da pridejo drugačni oblastniki na krmilo — oblastniki, ki bodo hoteli vršiti svoje dolžnosti do občine, do države in do narodov, sestavljajočih to državo.

Vsakdo mora višiti svojo dolžnost!

Lueger postane župan dunajski? Z Dunaja brzojavljajo: Danes (8.) so govorili parlamentarni krogi z vso gotovostjo o tem, da nameruje župan Strobach položiti svojo čast v prilog prvemu podžupanu, dr. Luegru.

Jedina knjiga na svetu. Ko je umiral slavn angleški pisatelj Walter Scott, rekel je svojemu sinu: „Daj mi knjigo!“ — „Katero knjigo, oče?“ vprašal je sin. Tedaj se je bolnik vzravnil, kolikor se je mogel, ter rekel: „Moj sin, na svetu je samo jedna knjiga in ta je — sveto pismo.“ — To so mu bile zadnje besede.

Minolna smrt. Minoli četrtek je zadela kâp na srcu 32letnega sodarja Alojzija Hinčiča, službojočega v Dreherjevi pivovarni, ko je južinal v družbi svojih tovarišev. Siromak je stegnil roki in se zgrudil, kakor da ga je strela udarila. Zdravnik z zdravniške postaje ni mogel storiti družega, nego konstatovati smrt. Hinčič je ostavil vdovo in tri otročiče.

Zasledovani cigani. Od deželnega sodišča ljubljanskega smo naprošeni, da priobčimo nastopni poziv: Pri deželnem sodišču v Ljubljani vrši se preiskava zaradi mnogih tatvin, katerih so obdolženi cigani. Osebito so to tatvine konj, a nekaj tudi ulomov v prodajalnice. Vse te tatvine učinjene so bile v zadnjih 3—4 letih, a primeroma največ letos, in to po raznih krajih na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem in Primorskem. Samo konj ukradenih je 50 in le malo prišlo jih je zopet v roke svojih lastnikov. Skupna škoda iz vseh tatvin znaša blizu 7000 gld. in ta škoda je tembolj občutna, ker so vsi prizadeti kmetovalci, katerim je ukradena konjska živina, vsebovala znaten kos imetja in neobhodno potrebo pri gospodarstvu. V preiskovalnem zaporu nahaja se sedaj 29 ciganov in cigank, zasleduje se jih pa še 11. Ker je preiskava jako otežkočena, dokler niso v zaporu vsi osumljeni cigani, obrača se preiskovalni sodnik dež. sodišča v Ljubljani tem potom do sl. občinstva, da pripomore oblastvom zaslediti preganjane cigane in da izvoli vsakdo naznaniti takoj bližnjemu orožništvu, ako vidi koga v nastopnem popisanih ciganov: 1. Jurij Hudorovič, imenovan „Pipi“, 35—40 let star, srednje velikosti, grdega, močno kozavega obraza z rujavo, redko brado. 2. Miha Hudorovič, brat prejšnjega, 17—20 let star, velike, tenjke postave, bolj belega in čednega obraza, nosi majhne brke, ali pa je golobradat; le-ta živi s spodaj pod 6. navedeno Frančiško Hudorovič in ima žnjo leto starega otroka, zelo bele polti. 3. Matija Hudorovič, imenovan „Matijče“, okoli 17 let star, srednje velikosti, precej široke postave, golobradat, bratranec prej navedenih dveh ciganov in sin hrvaškega cigana Luke iz Kukuljanova, ki

je radi tatvine v kazenskem zaporu pri tukajšnjem deželnem sodišču. Ti trije cigani so zelo drzni tatovi in sumni jako mnogih tatvin. 4. Jože Hudorovič, kakih 55 let star, velike, močne postave, nekoliko kozav, nosi polno brado temne barve in ima debel nos; njegova ženska je umrla pred 2 letoma v Rakitni, okraja vrhniškega, on je stric doslej imenovanih 3 ciganov. 5. Marija Hudorovič, hči poprejšnjega, okolo 22 let stara, velike postave, podolgastega, nekoliko kozavega in subega obraza, ima zavite lasé in debele oči. 6. Frančiška Hudorovič, sestra poprejšnje, 16—17 let stara, močne postave (ženska pod 2) navedenega Mihe. 7. Miha Hudorovič, imenovan „Luder“, brat pod 3. navedenega „Matijče-ta“, okoli 30 let star, rojen v Poljanah pri Škofjiloki, srednje, močne postave, ima sive oči in rujavkaste brke, živi z „Anico“, hčerjo cigana „bogatega Janeza Pavleta“; „Luder“ je glasovit konjski tat. 8. Matija Hudorovič, oče pod 1. in 2. imenovanih ciganov, okoli 70 let star, srednje, široke postave, ima sive lasé in sivo polno brado. 9. Miha Hudorovič, okoli 18 let star, rojen na Brezovici pri Ljubljani, sin Franceta Hudoroviča iz Košana, ki je umrl v Nevljah pri Kamniku; on je velike, tenjke rasti, ima rujave, zavite lasé ter je škilast. 10. Jožef Hudorovič, sin umrlega Jurja iz Vrbovskega na Hrovaškem, okoli 30 let star, srednje zelo široke postave, debelega obraza, ima polno, črno brado; rojen je Podkloštrom na Koroskem. 11. Tone Hudorovič, brat poprejšnjega, okoli 28 let star, velike postave, suhega obraza, ima rujavo brado in take lasé, rojen je v Rovtah pri Logatcu.

Obsojen slopar. V Budimpešti so obsodili dne 8. t. m. bivšega uradnika Etelek Szellesa, na poldrugo leto ječe. Szelles je bil na menjici, glaseči na 7.500 gld., ponaredil podpis nadvojvode Evgena.

Koledar. Danes (10.): Frančišek Borgijski, spoznavalec. — Jutri (11.): XX. pobinkoštna nedelja. Nikazij, škof: Firmin. — V ponedeljek (12.): Maksimilijan, škof in muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 6. uri 13. min. — Toplota véčraj: ob 7. uri zjutraj 18 stop., ob 2. pop. 22.5 stop. C.

Katarina Velika na Dnjepru.

(1787. leta.)

(Ruski spisal G. P. Danilevski; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje)

Nebo je bilo sinje in brez oblaka. Na vsak korak se je videla bližina juga. O večerni zarji so veslarji, čopasti in bradati dečaki, zategnjeni peli pesmi; mej umerjenim ploskanjem vesel so se čuli napevi Dola, Žurablja in ondašnjih veselih Verbunkov, pod katere so se iz slobodskih in zaporoških kazakov nabirali novi huzarski polki.

Tako se je vlekle potovanje po vodi do 6. maja, ko so bile galere petdeset vrst oddaljene od pribrežnega mesteca Novih Kajdakov.

Dan se je začel s toaletto carično o razdeljevanju kave. Odpirali so se zavoji, katere so dostavljali kurirji naravnost iz Peterburga, Moskve in tujih krajev. Čas do obeda je potekal mej razgovori. Carica je v plavajoči dvorani delala s svojimi tajniki in perovodjaji. Tu so bili tudi zasliševani višji uradniki. Obedovali so za splošno mizo. Živahni razgovor je bil prepleten s francosko duhovitostjo. Princ de Ligne je pisal, kakor je bilo znano nekaterim družabnikom, popotni dnevnik. Po obedu so čitali francoske in nemške gledališke igre, pisali šaljive ruske in francoske anagrame, bouts-rimés, zastavice, satiriške kuplete, ali pa igrali igre v zastave, šah in karte. Nekdo iz spremstva je z barvami slikal prizore skal in bregov Dnjeprovih.

Carica je vsako jutro sedla k mizi v pudrovem plašču, čepici in jopici v svoji kajuti, odmaknila zagrinjalo z okna, držečega na reko, zaklenila vrata ter se na listih z zelenim atlasom vezanega zvezka bavila s pisanjem verzov. Dvorniki so goreli nepotrpežljivosti, da bi slišali kak nov proizvod carskega pisatelja. Pozneje je prišlo na dan, da je bila to komična opera „Hrabri in drzni vitez Arhidjejič“, ki se je potem igrala v Peterburgu. (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Budapest 9. Cesar je zopet obiskal raztavo. **Pariz 9.** Od véčrajšnjega poludne prevažajo vsi vlaki množico ljudstva v Chalons sur Marue kjer se vrši danes veliki vojaški ogled. Car, katerega živci so razburjeni vsled slavnosti zadnjih dni in ki vsled tega ne more spati, ostal je véčraj zvečer do kasne ure v gradu Versailles pogovarjajoč se dolgo s Saro Bernhardt, Conquellin-om in Gabrijelo Réjane, ki so igrali pred njim

v malem gledališču Marije Antoinete. Na to razgovarjal se je na dolgo s Faure-om. Ministri so šli vsi v Chalons. Petruje se vest, da se carska dvojica povrne v Pariz za en dan privatno. Jutrajnji listi naznanjajo, da je véčraj car povabil Faure-a v Petrograd; carica da je ponovila enako vabilo gospej Faure-ovej. Vsi javljajo potovanje predsednika v Rusijo za pomlad.

Pariz 9. Za časa carskih slavnosti bilo je radi velikanske gneče skupno 5 mrtvih (med temi 3 otroci) in nekoliko sto tam lahko ranjenih.

Pariz 9. Predno je car ostavil Pariz, podaril je 100.000 frankov za uboge.

Veliko kneginjo Olgo (hčerko carjevo) so prepeljali v odprtem vozu na kolodvor, da se s carskim vlakom popelje k svojim starišem v Versailles. Mnogi so jej prirejale ovacije.

Pariz 9. Listi povdarjajo mnogo okolnosti, ki dokazujejo politično znamenitost potovanja carjevega. Véčraj na potu v Sévres vozila je carska kočija mimo statue Strasburške na trgu „Concorde“. Feliks Faure se je odkril, a car, videvši to, obrnil se je proti statui ter storil vojaški pozdrav.

Pariz 9. Pričakuje se, da bode car danes po vojaškem ogledu zopet govoril; trdi se, da izreče zdravilico naglašajočo odločno francozko-rusko zvezo.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.50 7.54 Pšenica za pomlad 1896 7.54 do 7.55 —. Oves za jesen 5.56—5.60 Kâ za jesen 6.83—6.85 Koruza za sept.-okt. —. —. —.

Pšenica nova od 78 kil. f. 7.25—7.30 od 72 kilo. 7.35—7.40. od 80 kil. f. 7.40—7.45 od 81. kil. f. 7.50 7.55, od 82 kil. for. —. —. —. Ječmen 5.20—8. —. proso 5.45—6. —.

Pšenica. Dobro povpraševanje in ponudbe velike. — Prodaja 55.000 met. stot. po polnih stalnih cenah. — Vreme: lepo.

Praga. Naravnirani sladkor for. 11.82, oktober-december 11.95 mirno

Barva. Kava Santos good average za oktober 62.50 za februar 62. —

Praga. Centrifugal novi, postavljeno v Trst s carino vred odpošiljatev precej f. 84.50 —. Concasse 85.75 —. —. Četvorni 86 —. —. V glavah sodih 37.50 —. —.

Hamburg. Santos good average za oktober 50.50 za december 51.50. za mare 1897. f. 52. —.

Dunajska borza 9. oktobra 1896.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.35	101.30
„ „ v srebru	101.50	101.45
Avstrijska renta v zlatu	122.86	122.40
„ „ v kronah	101.30	101. —
Kreditne akcije	387. —	385.75
London 10 Let.	119.70	119.75
Napoleoni	9.52 1/2	9.53
20 mark	11.73	11.75
100 Italj. lir	44.35	44.50

Podpisani naznanjam, da sem prevzel in kupil dobroznano

gostilno

Antona Vodopivca, ulica Solitario šte. 12,

Totil bodem dobra vipavska bela in črna vina, stara in nova, kakor tudi istrska. Kosilo go 20 nvč.

Za mnogoštevilen obisk se priporoča udani **Franjo Valetič**, krečmar.

Rujav, pristen, naraven sladkor

dobiva se edino v mojej zalogi po jako nizki ceni. Piporočaje se sem udani

Anton Godnig, trgovec Via Nuova.

ANTON ŽIGOJ

brivec v Trstu, ulica Stadion št. 1 (v hiši g. F. Žitka) se priporoča najlepše slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Ima na razpolago vsakovrstne vonjave.

Dr. Rose balzam

za želodec iz lekarne

B. FRAGNERJA V PRAGI

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in mlo odvajajočega učinka.

Svarilo! Vsi deli anabalaše imajo zraven stoječo postavno depoponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA

Lekarna B. FRAGNERJA pri „črnem orlu“

Praga, na Mali Strani, ogelj Spornjerjeve ulice.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak flar.

Zaloga v avstro-ogerskih lekarnah.